

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Катерина Караджова

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование: 1. Педагогически науки; професионално направление: 1.2. Педагогика; докторска програма: Специална педагогика.

Докторант: Христиана Йоаннис Дзану

Тема: Мултисензорни техники за преподаване на английски като чужд език при лица със специфични обучителни трудности.

Научен ръководител: проф. д-р П. Терзийска

1. Общо представяне на процедурата

На основание заповед № 421 от 22.02.2024 година на ректора на Югозападния университет „Неофит Рилски“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на защита на дисертационен труд на тема: **Мултисензорни техники за преподаване на английски като чужд език при лица със специфични обучителни трудности** за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

Предоставеният от г-жа Христиана Йоаннис Дзану комплект материали е в съответствие с Правилника за развитието на академичния състав в Югозападния университет, град Благоевград.

2. Актуалност на тематиката

Изучаването на чужди езици от лица с обучителни трудности е иновация, която в последните години навлиза в системата на приобщаващото образование. Това най-често се реализира чрез използването на мултисензорни техники, които включват невербални стимули за получаването на социално значими постижения.

Свързването на езиковото обучение с парадигмата „лица с обучителни трудности“ е сериозно предизвикателство както за специалистите (специални педагози, логопеди и филолози), така и за лицата с обучителни трудности.

В процеса на докторското си изследване Христиана Йоаннис Дзану предлага алтернатива на традиционното езиково обучение, което е актуално и много полезно. Насочването на авторката към тази нова и интересна проблематика е гаранция за написването на качествен и значим дисертационен труд.

3. Познание на проблема

В структурно отношение дисертационният труд се състои от увод, четири глави, изводи и заключение, както и списък на използваната литература с 139 заглавия.

Дисертацията е разработена върху 162 страници и включва 42 таблици, 21 графики и 3 фигури.

В увода се обосновава огромното значение на ученето при лицата с обучителни трудности за усвояването на необходимата информация и академични знания.

Първата, втората и третата глава са теоретични. Според мен би било уместно тези три глави да се обединят в една, включваща в отделни параграфи и подпараграфи теоретичните анализи на авторите, писали по дискутирания проблем.

В началото на теоретичния анализ докторант Дзану прави обстойна характеристика на феномена „специфични обучителни трудности“. Акцентите тук са същността, причините и видовете специфични обучителни трудности. На фона на споменатите акценти авторката развива идеята, че при лицата със специфични обучителни трудности има сложно съчетание между определени дисфункции и съхранен интелект, което на практика прави възможно езиковото обучение на тези лица. Задълбочено и последователно докторантката обосновава значението на писането не само като средство за съхраняване, преработка и предаване на информация, но и като средство за развитие на абстрактното мислене. Анализирани са процесите на четене и писане. Процесът на писане е представен като синхронизирана работа между трите анализатора: рече-двигателен, рече-слухов и зрителен анализатор. Паралелно с това, докторантката показва механизма за възникване на нарушенията, както и различните теории за етиологията и класификационните проблеми при дисграфията. Тук се въвеждат и основните понятия, които се използват при разработването на дисертационния труд.

Мотивирано и целенасочено докторантката обосновава значението и социалната роля на образованието за възрастни. Предложеният тук анализ по отношение на стиловете на учене е многообхватен, направен съзнателно и професионално.

Интересен момент в теоретичния анализ на докторантката е твърдението, че за лицата с обучителни трудности инструкциите трябва да се представят по мултисензорен начин (визуален, слухов, кинестетичен). Това е сериозен аргумент за включването на мултисензорната техника в чуждоезиковото обучение при лицата със специфични трудности в обучението. В България това се нарича сензорна интеграция и е един от параметрите, необходими за качествено обучение и развитие на деца със специални образователни потребности.

4. Методика на изследването

В четвъртата глава е представен дизайнът на експерименталното изследване. Положителен момент в разработката е планирането и провеждането на своеобразен обучаващ експеримент. Получените резултати се подлагат на статистически анализ, но качественият анализ според мен е недостатъчен. Инструментариумът на изследването се представя от така наречения „Мултисензорен метод за обучение по четене“ на английския език като чужд. Основното при този метод е използването на много сетива в ученето, чиято цел е развитието на четенето при лица с дислексия. Мултисензорният

метод на четене се състои от пет нива, които съответстват на 5 учебни цели. Във въпросната глава последователно и обстойно е описана техниката на изследване на всеки един етап.

Значима и интересна информация се предлага чрез описателната статистика на всяко умение по четене между контролната и експерименталната група при традиционното и мултисензорното обучение. По-добрите резултати от мултисензорното обучение е гаранция за изпълнението на целта и задачите, поставени в докторското изследване, и потвърждава формулираните хипотези.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и представените приноси моменти

Приемам реалността на описаните приноси. Ще се опитам да добавя няколко щрихи към тях:

1) Обосновава се необходимостта от търсенето и намирането на иновативни подходи за обучението по чужд език на лица с обучителни трудности. Мултисензорният метод за преподаване на английски като чужд език използва така наречените мултисензорни интерактивни техники, които са много подходящи за деца със СОП;

2) Компетентно и аргументирано се лансира идеята за внедряване на визуални помощни средства при обучението на лица със специфични обучителни трудности;

3) Експериментално е доказано, че изследваната мултисензорна програма може да бъде полезна за възрастни лица със или без обучителни трудности. В перспективен план в системата на мултисензорно обучение могат да бъдат включени по-широка група изследвани лица;

4) Експерименталните резултати имат определен приложен аспект. Предложените методи могат да се използват от преподаватели, които работят не само с деца, но и с възрастни лица с обучителни трудности;

5) В перспективен план г-жа Христиана Йоаннис може да разшири своето проучване като го включи като необходим компонент към алтернативните методи за обработка на информация, свързана с обучението на лица с обучителни трудности.

6. Автореферат

Авторефератът е разработен върху 52 компютърни страници. Той отговаря на изискванията за изготвяне на разработка от тази категория и представя в лаконичен вид основните моменти от анализираната дисертация.

Коментари и забележки:

1) Както вече казах имам коментар по отношение на структурата на дисертационния труд. Според мен вместо дисертацията да има три глави с

теоретичен анализ е по-рационално да се обособи една основна теоретична глава, а информацията от останалите две да бъде включена в нейни подраздели;

- 2) Недостатъчен качествен анализ;
- 3) Броят на хипотезите е пет. Според мен по-добре би било те да бъдат обобщени и намалени.

7. Заключение

Въз основа на всичко описано и аргументирано в моето становище с убеденост мога да заявя, че Христиана Йоаннис Дзану има качества на добър изследовател и перспективен практик, а представеният труд има своите достойнства и положителни моменти.

Предвид гореизложеното предлагам на УВАЖАЕМОТО НАУЧНО ЖУРИ да гласува с положителен вот за присъждането на Христиана Йоаннис Дзану на образователна степен „доктор“ по педагогика (специална педагогика).

01.04.2024 г.

Автор на становището:

проф. д-р К. Караджова

SCIENTIFIC STATEMENT

Of Prof. Katerina Karadzhova PhD

Regarding a PhD thesis with respect to awarding the Educational and Scientific Degree “PhD” in the field of Higher Education: 1. Educational Sciences; Professional Direction: 1.2. Pedagogy; PhD programme: Special Education.

PhD student: Christianna Ioannis Tzanou

PhD Topic: Multisensory techniques in teaching English as a foreign language for adults with special learning disabilities.

Scientific Supervisor: Prof. P. Terziyska PhD

1. General Referral to the Procedure

On the basis of Order No. 421 dated 22.02.2024 of the Rector of the South-Western University “Neofit Rilski”, I have been appointed as a member of the scientific jury as part of the procedure for determining whether the dissertation work on the topic: **Multisensory techniques in teaching English as a foreign language for adults with special learning disabilities** should be accepted for public examination for the purpose of obtaining the educational and scientific degree „PhD”.

The set of materials provided by Ms. Christianna Ioannis Tzanou answers the requirements set by the Regulation for the Development of the Academic Staff at South-Western University, Blagoevgrad.

2. Relevance of the Topic

People with learning disabilities’ education in foreign languages is an innovation that has entered the system of inclusive education in recent years. This is most often achieved through the application of multisensory techniques, which include the use of non-verbal stimuli in order to obtain socially significant accomplishments.

Associating language teaching with the paradigm “people with learning disabilities” is a serious challenge both for experts (special educators, speech therapists and philologists) and for people with learning disabilities.

In the process of her PhD research, Ms. Christianna Ioannis Tzanou offers an alternative to traditional language coaching, which alternative is topical and very useful. The author’s preferred research direction towards this new and interesting issue is a guarantee for writing a dissertation work of quality and significance.

3. Acquaintance with the Problemme

Structurally, the dissertation consists of an introduction, four chapters, inferences and a conclusion, as well as a list of referred literature containing 139 titles. The PhD thesis is developed on 162 pages and includes 42 tables, 21 graphs and 3 figures.

The introduction substantiates the immense importance of learning for the purpose of people with learning disabilities' acquisition of necessary information and academic knowledge.

The first, second and third chapters are theoretical. In my opinion, it would be appropriate to combine these three chapters into one chapter, which should include in separate sections and subsections the theoretical analyses of the authors who have contributed in the sphere of the discussed problemme.

At the beginning of the theoretical analysis, Ms. Christianna Ioannis offers a thorough characterisation of the phenomenon "specific learning disabilities". The nature, causes and types of specific learning disabilities are highlighted in this part of the PhD work. Against the background of the emphasised points, the author promotes the idea that, in people with specific learning disabilities, a complex combination between certain dysfunctions and preserved intelligence exists, which in practice makes it possible to provide these persons with language education. The PhD student thoroughly and consistently demonstrates the importance of writing not only as a means of storing, processing and transmitting information, but also as a means of developing abstract thinking. The reading and writing processes are analysed. The writing process is presented as synchronised function between the three analysers: speech-motor, speech-auditory and visual analyser. In parallel, the PhD student shows the mechanism for the emergence of the learning disorders, as well as the different theories about the dysgraphia's etiology and classification problems. The main terms used throughout the dissertation work are also introduced here.

The PhD student substantiates in a reasoned and purposeful manner the education for adults' importance and social role. The put-forth analysis of learning styles is comprehensive, as well as scrupulously and professionally done.

An interesting point in the PhD student's theoretical analysis regards the statement that instructions for persons with learning disabilities should be made in a multisensory way (visual, auditory, kinesthetic). This is a strong argument supporting the inclusion of the multisensory technique in foreign language teaching of persons with specific learning disabilities. In Bulgaria, this technique is called sensory integration and is one of the parametres necessary for ensuring children with special educational needs' quality education and development.

4. Research Methodology

The fourth chapter presents the experimental study's design. A worthwhile aspect of the thesis is the planning and conducting of a kind of an educational experiment. The obtained results are subject to statistical analysis, but the qualitative analysis is, in my opinion, insufficient. The study's research instruments are covered by the so-called "Multisensory Method of Teaching Reading" in English as a foreign language. This method's essence is promoting the use of a number of human senses while learning, the goal of which is the

development of reading in people with dyslexia. The Multisensory Reading Method consists of five levels that correspond to 5 learning objectives. In the chapter in question, the research technique at each stage is consistently and thoroughly described.

Significant and interesting information is provided by each reading skill's descriptive statistics encompassing the control group and the experimental group in traditional and in multisensory learning. The better results achieved in multisensory learning is a guarantee for the fulfillment of the goal and tasks set in the PhD research and, in the same time, confirms the formulated hypotheses.

5. Characterisation and Evaluation of the Dissertation Work and the Presented Contributory Points

I accept the existence of the marked contributions. I will try to offer a few suggestions for their augmentation:

1) A substantiation is provided as to the need to search for and, subsequently, find innovative approaches to teach a foreign language to people with learning disabilities. The multisensory method of teaching English as a foreign language uses the so-called multisensory interactive techniques, which are much suitable for teaching children with SEN;

2) Competently and in a well-grounded way, the idea of implementing visual aids in the training of persons with specific learning disabilities is launched;

3) It has been experimentally proven that the examined multisensory programme can be useful for adults with or without learning disabilities. In the future, a wider group of people subject for research can be included in the multisensory learning system;

4) The experimental results have a certain practical aspect. The proposed teaching methods can be used by teachers who work not only with children, but also with adults with learning disabilities;

5) In the future, Ms. Christianna Ioannis can expand her research by including it as a necessary component to alternative methods of processing information related to the education of people with learning disabilities.

6. PhD Thesis Abstract

The PhD thesis abstract is written on 52 computer pages. It meets the requirements for producing a work of such a rank, and presents in a concise form the main points of the analysed dissertation.

Comments and Remarks:

1) As I have already pointed out, I have a comment regarding the structure of the dissertation work. In my opinion, instead of three-chapter theoretical analysis, it is more reasonable to have one main theoretical chapter, and the information from the remaining two to be incorporated in the primary one's subsections;

2) Insufficient qualitative analysis;

3) The number of hypotheses is five. In my opinion, it would be better if their content was abridged and their number was thereupon reduced.

7. Conclusion

Based on everything presented and subject to argumentation in my scientific statement, I can confidently affirm that Christianna Ioannis Tzanou has the qualities of a good researcher and an aspiring practitioner, while the submitted work has its merits and worthwhile features.

With respect to the above-mentioned, I propose that the ESTEEMED SCIENTIFIC JURY should vote in favour of awarding Christianna Ioannis Tzanou with the educational degree “PhD” in Pedagogy (Special Education).

01.04.2024

Author of the Scientific Report:

Prof. K. Karadzhova PhD